

06

HABITATGE

«En aquest segle la vida de les persones ha canviat de manera fonamental. Em sembla grotesc que en l'actualitat encara construïm com fa setanta anys.»

MARGARETE SCHÜTTE-LIHOTZKY

Barcelona, Londres, Vancouver o París: les ciutats d'arreu del món estan desplegant estratègies per garantir habitatge als seus ciutadans i equilibrar així les dinàmiques globals dels grans grups inversors o de les plataformes tecnològiques que redueixen el parc immobiliari disponible per a la població local.

A casa nostra a aquest fet s'hi afegeix l'escassetat d'habitatge protegit,

que amb prou feines representa el 2% del parc d'habitatges a Catalunya. Les administracions prenen posicions per impulsar un nou rumb enmig d'aquest escenari. Paral·lelament, els professionals del món de la construcció —on s'incorporen experts del tercer sector— posen fil a l'agulla per repensar un habitatge de qualitat ajustat a les necessitats del segle XXI.

[#dret] [#economia] [#habitatge] [#innovació] [#legislació] [#professió]
[#rehabilitació] [#social] [#sostenibilitat] [#territori] [#urbanisme]

 VINCLES
 COMUNICACIONS
 MONS

HABITATGE

Com han de ser els habitatges? Com garantim l'habitatge per a tothom?
Les ponències presentades a la sessió dedicada a habitatge del 23 de novembre en el marc de la setmana de síntesi van llançar algunes respostes en un àmbit de gran impacte social.

Coordinador: **Enric Llorach** (*arquitecte*). Ponents: **Xavier Mauri** (*director general Hàbitat3*); **Josep Maria Montaner** (*regidor d'habitatge de l'Ajuntament de Barcelona*); **Josep Casas** (*subdirector general d'Arquitectura i Millora de les Àrees Urbanes de la Generalitat de Catalunya*); **Gonçal Marquès** (*director de projectes de l'INCASÒL*); **Carles Baiges** (*arquitecte i sociòleg*); **Anna Bach** (*arquitecta*); **Zaida Muxí** (*arquitecta i codirectora del Màster Laboratori de l'Habitatge del segle XXI*); **José Luis Echeverría** (*arquitecte*); **Luís Falcón** (*arquitecte i CEO inAtlas*).

POSICIONS

L'habitatge com un dret

Les situacions d'emergència habitacional s'han disparat d'ençà de l'esclat de la crisi financera i han evidenciat limitacions per garantir a tothom un espai digne on viure. Entitats socials, amb el suport d'ens públics, van explicar llurs estratègies per donar resposta a la necessitat d'habitatge. Un gir social a l'hora de pensar i innovar en arquitectura.

A l'hora de mobilitzar habitatge buit en desús per destinar-lo a habitatge social [...] el gran valor està en la combinació i la col·laboració entre l'àmbit públic, l'àmbit social i també l'àmbit privat, que en aquest cas serien els propietaris dels habitatges.

En relació a l'habitabilitat *versus* la dignitat, des de l'àmbit social considerem que l'habitabilitat no és suficient perquè a vegades ens trobem amb un habitatge que té cèdula però que no és un espai digne. En les rehabilitacions treballem per millorar la dignitat, per promoure l'eficiència energètica i l'ús racional de l'aigua, [...] també treballem amb empreses d'inserció [...] generant un impacte important per millorar la inclusió social. [...] No són els habitatges, són les persones.

XAVIER MAURI

El lloguer és l'alternativa essencial. Implica el 30% dels habitatges de Barcelona, però en canvi el lloguer assequible actual és del voltant del 3%. Per tant, estem per sota del 15% que marca la Llei pel Dret a l'Habitatge de Catalunya del 2007. Per aconseguir això necessitem tota una sèrie d'instruments. A les jornades «L'Habitatge. Un dret com una casa» vam parlar de les associacions d'habitatge assequible, les *housing associations* d'Europa —associacions de capital públic i privat que tenen el 10% del parc d'habitatge— [...] o d'instruments de control dels preus de lloguer, imprescindibles quan hi ha una bombolla de preus com està succeint a Barcelona. [...] També vam parlar dels sindicats de llogaters que existeixen des de fa un segle a Europa.

Els tres temes estratègics de la política d'habitatge, centrals dins l'actual model de ciutat a Barcelona, són la rehabilitació, la innovació i el cohabitatge. [...] La rehabilitació pot aconseguir que es redistribueixi la riquesa a la ciutat, una renda que té a veure amb la qualitat de vida, de l'espai públic, dels equi-

Ponència «De l'habitatge buit a l'habitatge social». Jornada per a entitats, ajuntaments i arquitectes. 9 de novembre.

Web de Fundació Hàbitat3

Sindicat de llogaters de Barcelona

Cohabitatge a Barcelona

Exclusió residencial al món local. Informe de la crisi hipotecària a Barcelona (2013-2016). Observatori DESC i PAH, 2017

paments, del transport, etcètera. [...] I com es pot innovar? Des del Patronat Municipal de l'Habitatge hem creat un comitè d'innovació, que treballa intensament, i que primer s'ha ocupat per establir les bases dels nous concursos d'habitatge a Barcelona, [...] amb nous plantejaments de flexibilitat, d'igualtat de gènere, de jerarquització, d'estalvi energètic, etcètera. [...] El cohabitatge, per la seva banda, implica que la propietat segueixi essent pública, [...] habitatges de propietat pública amb cessió d'ús, de vida comunitària en tots els sentits, de compartir espais, estris, el temps, etcètera. I han de ser habitatges sostenibles, que promoguin l'estalvi energètic, ecològics...

JOSEP MARIA MONTANER

A Holanda l'habitatge social està bastant ben resolt però els nouvinguts tenen moltes dificultats. Hi ha manca de pisos i es busquen sistemes alternatius. Parlaré dels *anticrack*, que es traduiria com «antiokupes». És l'oferiment d'un servei, d'una conciliació entre els propietaris que tenen espais buits i gent que vol ocupar-los temporalment. Aquí nosaltres tractem molt aquests buits urbans i reflexionem sobre com podem dinamitzar-los. Quin és el problema? Doncs que la gent que va a viure-hi no se la considera com a inquilins sinó com a guardians i tenen una sèrie de normes. [...] No poden tenir visites sense avisar abans, no poden quedar-se més de dues nits a la setmana sense dormir-hi, i tenen inspeccions sense avís previ un cop al mes dins el seu espai privat. Tot plegat fa que, segons algunes organitzacions, s'estiguin vulnerant més de trenta drets humans. I genera un mercat de segona categoria, d'infrahabitatge per a tota aquella gent que no pot accedir a l'habitatge.

CARLES BAIGES

TRAJECTES

Com projectem l'habitatge del futur?

Com han de ser els habitatges per ajustar-se a les necessitats de les unitats de convivència actuals? Flexibilitat, visió de gènere, perfectibilitat, rehabilitació, eficiència... Els ponents van aportar les seves propostes als nous reptes socials.

El tema de l'habitatge i la seva qualitat, ja sigui des del punt de vista urbanístic com des de la seva edificació i posterior ús és un tema multidisciplinari; no és només un tema d'arquitectes, sinó que afecta molts altres camps.

Els habitatges han de ser flexibles, adaptables i superar la rigidesa històrica. Que hi hagi una menor jerarquització dels espais, una hibridació dels àmbits: diàfans, no especialitzats, que incorporin la perspectiva de gènere... L'habitatge no és tan sols un lloc on la gent viu sinó que és un espai on també s'hi treballa, i a més s'hi desenvolupa un oci fruit de les noves tecnologies. [...] Possiblement tot el que s'està dient aquí xoca bastant amb la normativa que tenim actualment. És una realitat que hem de reconèixer per poder millorar-la.

Amb els habitatges no hi ha cultura de manteniment. Calen actuacions preventives així com la necessitat d'un tècnic de capçalera. [...] El coneixement de l'estat del parc és vital. La tipificació de les lesions, les característiques de les edificacions, amb estudis preventius predictius i d'evolució del parc en funció de tipologies constructives, antiguitat dels habitatges o dels seus edificis. Tot lligat evidentment al tractament de dades com les relatives

Gabriele D'Adda: «L'objectiu de l'informe [Informe de la crisi hipotecària a Barcelona (2013-2016)] és doble: donar visibilitat al problema connectat de la crisi hipotecària i la vulneració del dret a l'habitatge i omplir un buit de la manca de dades de la crisi hipotecària. Des del punt de vista de les persones i les famílies afectades per la crisi. Prop de 957 casos i 3.206 persones implicades.»

Lucía Delgado, PAH: «Els reptes de ciutat que establim són sis, però principalment assenyalam que hem de treballar sobre la pressió turística —amb tot el que això comporta en la gentrificació o en la pujada de lloguers—, i abordar una reforma dels serveis socials.»

Jornada «L'Habitatge. Un dret com una casa». 24 i 25 d'octubre del 2016. COAC.

Sessions disponibles a:

- a. Benvinguda + Seminari I. L'habitatge, entre l'especulació i la vida digna (24/10/2016)
- b. Seminari II. Perspectives de l'habitatge de lloguer a d'altres ciutats d'Europa (24/10/2016)
- c. Seminari III. Com aturem una nova bombolla immobiliària? + Cloenda (24/10/2016)
- d. Benvinguda + Taula rodona i debat. Rehabilitació i models de regeneració urbana (25/10/2016)
- e. Taula rodona i debat. Habitatge tàctic, innovació i arquitectura (25/10/2016)

a

b

c

d

e

Ponència «Comunicació del Congrés Anti-okupes: una alternativa a l'habitatge?», Carles Baiges

Ponència «La qualitat dels habitatges a Catalunya. Mirant el futur», Enric Llorach

a la seva georeferenciació i a la rehabilitació energètica; aspectes sobre els quals faran falta incentius fiscals i de finançament. [...] Tot plegat per aconseguir una qualitat de vida i un confort més alt dels ciutadans.

Cal assumir un canvi de paradigma en la inclusió de tots aquests factors [funcionalitat, rehabilitació, ecoeficiència i tecnologia] en totes aquelles normatives o totes aquelles qüestions que siguin responsabilitat de la pròpia administració i també dels propis ciutadans. Entenent la complexitat i coneixent la realitat del parc; sense conèixer no podem fer res. Tot plegat amb el lideratge o l'acció exemplificadora de l'administració pública. JOSEP CASAS

Els habitatges s'haurien de poder adaptar als nous models de convivència no familiar amb espais menys jerarquitats i especialitzats. També haurien de poder adaptar-se als canvis que les famílies experimenten al llarg de la seva evolució motivats pels canvis biològics naturals o pels canvis en les seves relacions de convivència fruit d'un nou pluralisme familiar, o per simples necessitats econòmiques. [...] I hauria de poder ser perfectible en el temps.

Existeixen diverses estratègies per proporcionar flexibilitat als habitatges. Les qualitatives actuen fonamentalment sobre la perfectibilitat i l'adequació proporcionant, a partir del disseny original, millores d'acabats, modificació de distribucions i implantacions de noves tecnologies. Les estratègies adaptables permeten la utilització diversa dels espais sense modificar la mida de l'habitatge i promovent àmbits menys jeràrquics i especialitzats. I les estratègies elàstiques permeten el creixement o la reducció de la superfície de l'habitatge mitjançant l'adquisició o la venda d'unitats jurídicament independents que no necessitarien necessàriament conformar un habitatge. Actualment existeixen solucions tècniques que faciliten la implantació d'aquestes estratègies. GONÇAL MARQUÈS

Com a projectistes com afrontem el futur de l'habitatge? [...] No només construïm habitatges sinó que a través dels habitatges construïm ciutats. L'habitatge és com el nucli de començament de la ciutat ja que les nostres ciutats estan construïdes d'habitatge i, en última instància, d'habitacions. L'habitatge sempre tindrà una relació estreta amb la ciutat i hem de pensar quin tipus de ciutat volem quan plantegem quin tipus d'habitatge volem.

Hem de construir d'una manera sostenible. [...] Des de la funcionalitat o la qualitat arquitectònica plantejar la sostenibilitat és diferent que plantejar-ho des de la tecnologia o les instal·lacions, perquè aquests dos àmbits es treballen junts. [...] Quina qualitat d'habitabilitat ens dona la sostenibilitat? Jo crec que hauria de ser una relació *win win* i plantejar que allò ecològic, a part de ser més saludable, pot donar més qualitat de vida. ANNA BACH

Hem de tornar-nos a preguntar què és un habitatge. Aquí hem vist moltes dades de quines famílies tenim, quines situacions... Però quan s'ensenya, quan es projecta, poques vegades aquestes qüestions es posen sobre la taula. No es tractaria, per tant, d'aplicar una tecnologia intel·ligent o energètica sinó primer refer l'equació. És a dir, aquesta varietat d'agrupacions i formes de vida té molta implicació sobre com podem fer les tipologies. Això no és òbviament fer habitatges a mida per a una persona individual, sinó com fer habitatges de masses amb aquesta capacitat de respondre a la varietat. [...] No donar per bones les respostes que hem tingut de la modernitat relacionades amb un prototip ideal d'home, de família, que mai no ha existit.

S'han de projectar habitatges que no comuniquin a través de la seva conformació física unes jerarquies internes al grup de convivència. Uns habitatges sense jerarquia i també uns habitatges en els quals es pensin i quedin reflectides quines són les necessitats reals de la vida quotidiana. La vida real de tots nosaltres té a veure amb el pas del temps, amb la bona vida però també amb la malaltia, amb curar, amb educar, amb nodrir... Feines que hem de fer a l'habitatge o al seu entorn.

ZAIDA MUXÍ

INTERSECCIONS

Les tensions al voltant de l'habitatge

Parlar d'habitatge avui és submergir-se en un dels escenaris on més s'evidencia la tensió generada per la dinàmica expansiva del mercat. Una dinàmica en què el valor de l'habitatge com un producte financer i de mercat s'anteposa a l'habitatge com un dret de la ciutadania. El debat final de la sessió de síntesi dedicada a l'habitatge va il·lustrar aquesta realitat.

Els *housing as a service* són un luxe, no un dret. L'habitatge és un dret. A qui se li està oferint això? A mi em deixa fora. Si jo que tinc un sou estic compartint pis encara amb trenta-un anys. [...] Quant val això i a qui anem a buscar? Des de la meua ètica particular jo crec que no és la preocupació que hauríem de tenir els arquitectes.

CARLES BAIGES

Hem de començar a establir un debat ampli i profund i començar a utilitzar eines com les que utilitza el gran consum perquè la gent ens digui l'habitatge que vol. I aquest habitatge després funcionarà o no funcionarà... Potser les solucions de *housing as a service* d'aquí a dos anys són història. Potser hem de pensar que efectivament [l'habitatge] és un dret però que tanmateix també els que exerceixen aquest dret han de triar què volen i que, per tant, és el dret a un producte. Aquesta seria una bona síntesi per reflexionar.

Avui dia les ciutats competeixen per l'atracció del talent jove. [...] I això està creant una pressió enorme sobretot als barris més cèntrics de les principals ciutats. Les persones que les ciutats miren d'atreure formen part de la generació Y o la generació dels mil·lenials. [...] A diferència de generacions anteriors tenen particularitats, tenen un ordre de prioritats diferent, tenen uns hàbits de consum diferents. I això fa que hagin aparegut un conjunt de negocis que estan començant a pensar en productes i serveis específics per a aquests clients. Entre ells tota una sèrie d'empreses que ofereixen solucions en matèria d'habitatge que s'engloben en el que s'anomena *housing as a service*, que vol dir habitatge com a servei. Aquests models emergeixen en la intersecció de tres tendències. La transitorietat, el pagament per ús i l'experiència per sobre de tot.

Vull contraposar aquestes dues situacions: l'orientació al client envers l'orientació al producte. Ja fa temps que en el món de l'empresa es treballa des de l'orientació al client. [...] Tinc la sensació que molts dels agents que participem del món de l'habitatge, ja siguin arquitectes, administracions, o el col·lectiu en general, ens estem orientant al producte. [...] El que passa és que totes aquestes empreses que troben aquestes solucions [*housing as a service*] ni tan sols són promotores. Moltes són empreses tecnològiques.

I la pregunta que potser hauríem de fer-nos és si una vegada més estem arribant tard i malament.

JOSÉ LUIS ECHEVERRÍA

El turisme [...] no se'ns ha convertit en un problema de promoció turística sinó de gestió urbanística. I, per tant, estan entrant sectors o especialistes diferents als que promocionaven tradicionalment el turisme: urbanistes, geògrafs, psicòlegs, sociòlegs... qüestions o agents que abans no participaven en el món del turisme i arriben molt tard.

Barcelona ara és molt atractiva però la realitat és que el turisme funciona de manera termodinàmica. Des dels anys seixanta el turisme global ha crescut un 4% indistintament cada any. Barcelona ara pateix la tensió termodinàmica d'altres llocs dels quals els turistes han sortit disparats i estem absorbint molts turistes «manllevats». Si aquesta pressió disminuís, la pressió també disminuiria a Barcelona. D'altra banda, el turisme urbà ha crescut gairebé un 15% en els darrers cinc o sis anys i el turisme de sol i platja un 1% aproximadament. Aquestes són les tendències de creixement. Amb la qual cosa la pressió a Barcelona encara es multiplica més.

A Barcelona hi ha aproximadament un parc d'habitatges de 815.000 pisos, dels quals 205.000 són de lloguer. [...] Es divideixen en quatre tipus: [...] els habitatges que es lloguen sencers durant tot l'any (uns 20.000 habitatges); els que es lloguen sencers per menys de quatre mesos (uns 8.000); els que es lloguen per habitacions durant tot l'any (uns 10.000); i aquells que lloguen una habitació per un període de menys de quatre mesos (uns 6.800). [...] Estimem que cada setmana s'obren entre 400 i 500 apartaments nous. [...] Els apartaments entren i surten del mercat d'una forma molt dinàmica, és a dir, cada setmana entren 2.000 apartaments i en surten 2.000. Amb la qual cosa [...] la dinàmica que hi ha al mercat d'habitatges d'ús turístic és molt activa. [...] Hi ha uns 9.600 o 9.900 habitatges amb llicència de HUT [habitatges d'ús turístic]. Menys de la meitat dels que es lloguen tot l'any. I l'única pregunta que poso sobre la taula és com l'urbanisme pot abordar d'una forma dinàmica aquests nous processos d'ocupació de l'espai?

LUÍS FALCÓN

Lògicament hem de resoldre l'èxit turístic o aquesta conjuntura geopolítica. [A Barcelona] hi ha gairebé deu mil apartaments turístics legals i més de deu mil d'il·legals. Hem de resoldre i negociar aquesta situació. Una població flotant amb recursos que expulsa la població existent que no en té. I un negoci molt lucratiu dels apartaments turístics en relació amb els hotels, de residències d'estudiants. Aquesta població flotant treu habitatges d'aquest estoc que és limitat. Els apartaments d'ús turístic per tant estan perjudicant la ciutat.

JOSEP MARIA MONTANER

Aquí hi ha dos pols oposats del mercat. D'una banda la primera necessitat de tenir un sostre, de tenir escalfor; però de l'altra, els diferents gustos de vida dels que s'ho poden permetre. Això reflecteix la complexitat de la ciutat. Crec que el que seria interessant és veure què podríem portar [d'un model a l'altre]. [...] Aconseguir que l'empresa privada tingui en compte l'àmbit públic i aprengui de la gent, i nosaltres, com a col·lectiu d'arquitectes, puguem aprendre de l'àmbit privat, de la gestió, del sistema, sense posicionar-nos com a rivals. [...] Crec que aquesta visió oberta que ens permeti asseure'ns a la mateixa taula és molt sana per veure què podem traslladar d'un món a l'altre i acostar aquestes dues visions.

ANNA BACH

Van més de pressa les multinacionals que entenen la ciutat com un valor de canvi, que els ajuntaments que l'entenen com un valor d'ús. Per què? Doncs perquè les multinacionals adopten fórmules ràpides com les que aquí s'han plantejat, de turisme, de lloguer, d'habitatges per dies... Per tant, els ajuntaments han de ser prou intel·ligents, tal com fa l'Anne Hidalgo, l'alcalde de París. Vostè vol un pis turístic? Sí? doncs me n'ha de donar dos a mi, perquè jo vull un banc de pisos per poder intervenir en problemes diversos que puguin esdevenir-se. O com a Copenhaguen on el 30% del parc d'habitatges són cooperatives promogudes per l'ajuntament, de manera que els preus estan en relació amb aquest 30%.

AGÀPIT (públic assistent)

Sessió «Habitatge»
de les jornades de síntesi

RESSONS

Extracte de la intervenció de l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, en la sessió d'obertura de la setmana de síntesi del Congrés d'Arquitectura.

No podem pensar el dret a l'habitatge com una forma aïllada ni com un dret individual sinó que cal integrar-lo en el dret a la ciutat. Qüestions que ara mateix es troben al centre de l'agenda política urbana com la governança del turisme, els processos de gentrificació social i comercial, la transició energètica, l'envelliment poblacional i l'articulació de la ciutat metropolitana s'entrecreuen entre elles i alhora travessen la qüestió del dret a l'habitatge.

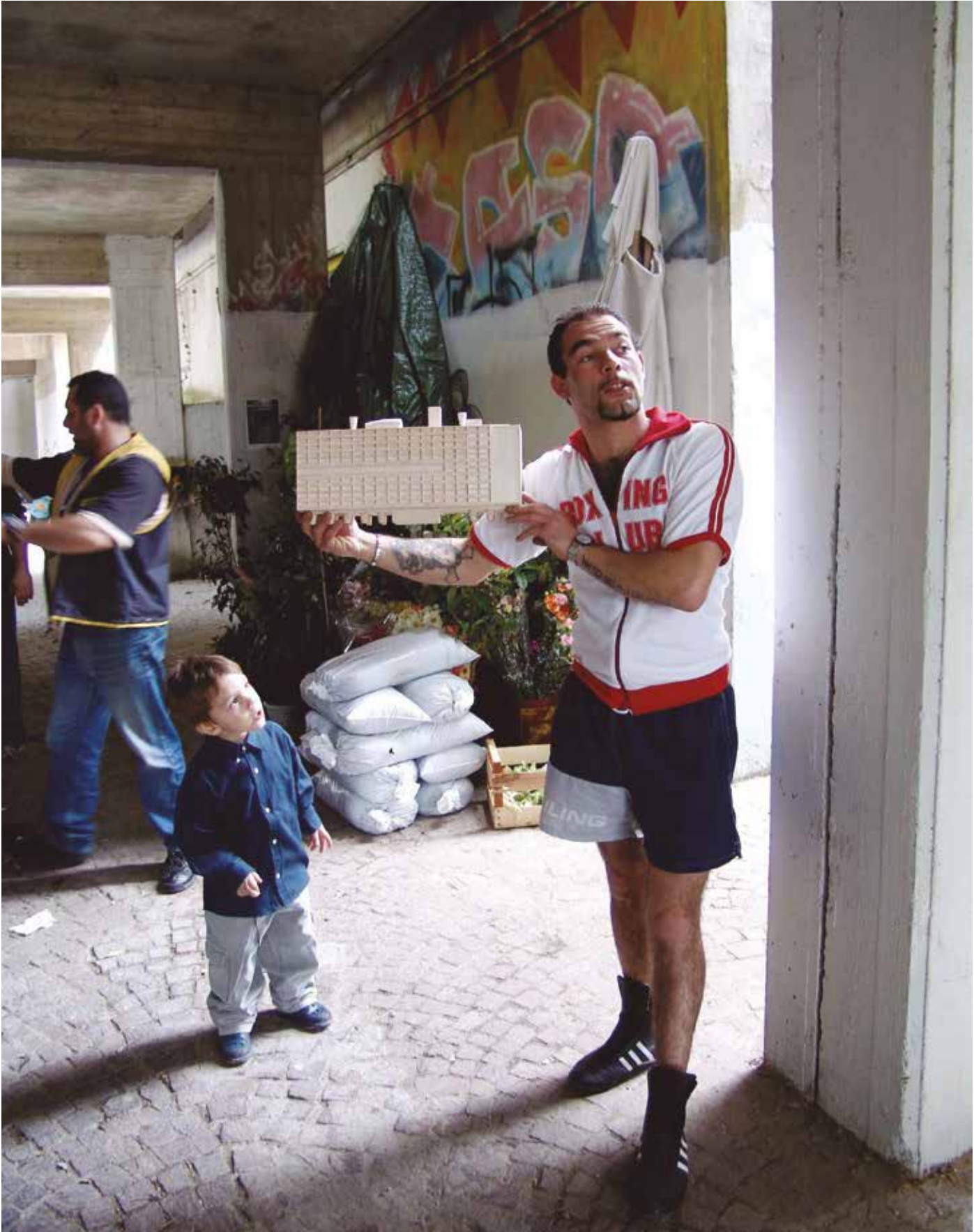
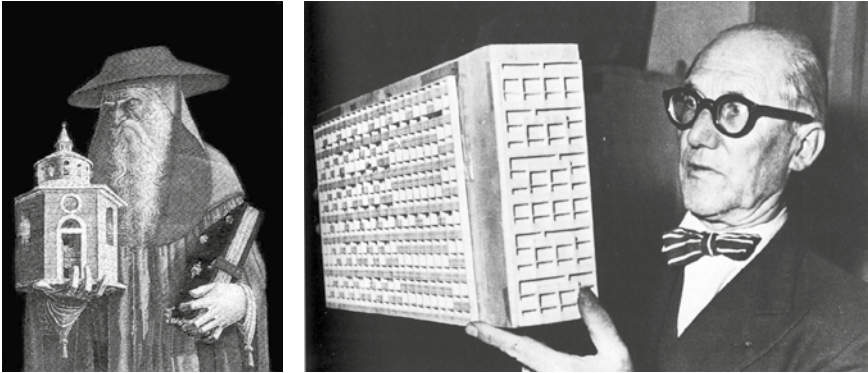
La ciutat de Barcelona té una situació d'emergència habitacional claríssima, històrica. I a totes les ciutats de l'Estat. Partim d'un dèficit importantíssim d'habitatge assequible i social, i en particular de lloguer, que ens fa estar molt lluny d'altres ciutats europees. [...] I per això hem posat l'Ajuntament a treballar en aquests assumptes al seu màxim rendiment. [...] Però no hi arribarem només produint habitatge directament públic. [...] Cal un canvi de cultura en matèria d'habitatge i en això tots som corresponsables.

ADA COLAU

**«Cal un canvi
de cultura en matèria
d'habitatge
i en això tots som
corresponsables.»**

Sessió d'obertura
de les jornades de síntesi

Javier Burón, gerent d'Habitatge, Àrea Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona; Henrik Gutzon Larsen, cooperativista d'habitatge i professor de geografia crítica; Franziska Ullmann, arquitecta i professora a la Universitat de Stuttgart; i Raül Vallés, membre de les Cooperatives de Montevideo, Uruguai, participen a una de les taules rodones de l'acte «Habitatge, un dret com una casa».

L'HABITATGE BARCELONA

L'alcaldeessa Ada Colau intervén a l'acte «Habitatge, un dret com una casa», organitzat per la Regidoria d'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona.

Presentació del concurs internacional d'habitatges públics a la plaça de les Glòries

PMH
2016/06/07
COAC, Barcelona
> DC

Sortir de la capsa: habitatge

ArquinFAD
2016/10/05
Museu del Disseny, Barcelona
Pau de Solà-Morales

(mod.), Manolo Figueras, Ricard Fernández Ontiveros.

L'habitatge, un dret com una casa. Reptes per millorar l'accés a un habitatge digne

Ajuntament de Barcelona
2016/10/24-25

COAC, Barcelona

Dia 1: Josep Maria Montaner, Irene Escorihuela (mods.), Raquel Rodríguez, Desirée Fields, SORCHA EDWARDS, Ismael Yrigoy.

SEMINARI I

L'habitatge, entre l'especulació i la vida digna. Presentació de l'informe sobre l'habitatge a la ciutat de Barcelona, 2013-2016: un punt de partida

Observatori DESC i PAH

- El mercat de l'habitatge a Espanya: d'on venim? Cap on anem?
Raquel Rodríguez
- La «financiarització» dels habitatges de lloguer i els paisatges urbans després de la crisi.
Desirée Fields

SEMINARI II

Perspectives de l'habitatge de lloguer a d'altres ciutats d'Europa. L'impacte del turisme de masses

- El lloguer més enllà del mercat: habitatge de lloguer públic, cooperatiu i social
SORCHA EDWARDS
- L'impacte del turisme sobre el dret a l'habitatge. El cas de Palma
Ismael Yrigoy

SEMINARI III

Com aturem una nova bombolla immobiliària? Experiències europees de regulació del mercat de lloguer

- El control de lloguers a París i Berlín, un enfocament comparat
Max Gigling
- Els sindicats de llogaters: una resposta per defensar els drets dels llogaters
Magnus Hammar

El regidor Josep Maria Montaner presenta el concurs d'habitatges públics a la plaça de les Glòries.

«La Comunitat Habitacional» va ser la proposta guanyadora del Concurs per a la redacció del PEMU de l'Illa Glòries de Barcelona i l'encàrrec de redacció de l'avantprojecte, el projecte bàsic i l'estudi de seguretat d'una de les 4 promocions d'habitatges definides al PEMU.

Dia 2: Janet Sanz, Josep Gassiot, Lluís Comerón, Anna Ramos, Jordi Amela, Jordi Mas, Jordi Sanuy, Xavier Casanovas (relator), Joaquim Pascual, Sandra Bestraten, Santiago Cirugeda, Josep Bohigas (relator), Javier Burón (mod.), Henrik Gutzon Larsen, Franziska Ullmann, Raúl Vallés, Artur Fornés, Laia Ortiz.

Rehabilitació i la regeneració urbana, l'arquitectura i la innovació, i el cohabitatge

• Taula rodona i debat: rehabilitació i models de regeneració urbana

Una sessió en format d'exposició i debat en què a partir de la contrastació de diferents models de rehabilitació i regeneració urbana es van plantejar els reptes d'aquest sector des de les vessants pública, professional, de l'eficiència energètica i de la sostenibilitat.

Anna Ramos (mod.), Jordi Amela, Jordi Mas, Juan Rubio del Val, Jordi Sanuy, OBRA (Observatori de Barcelona per a la Rehabilitació Arquitectònica), COAC, Rime, Gremi d'Ascensors de Catalunya, Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona-Lleida, Green Building Council España, Xavier Olivella, Cristina Castells, Aurora López, Ton Salvadó, Xavier Casanovas.

• Taula rodona i debat: habitatge tàctic, innovació i arquitectura

Una aproximació a la innovació en matèria d'arquitectura per oferir solucions assequibles i de qualitat a la necessitat de promoure i construir habitatge d'emergència per fer front al context social i internacional.

Josep M. Montaner (mod.), Joaquim Pascual, Sandra Bestraten, Santiago Cirugeda, Atri, Barcelona Regional BR, Arquitectes de Capçalera, Straddle3, Leve, Josep Bohigas, Janet Sanz, Josep Gassiot, Lluís Comerón.

• Taula rodona i debat: experiències internacionals de cohabitatge

Exposició de diverses experiències internacionals per debatre els avantatges i els reptes del cohabitatge des del punt de vista tant de les cooperatives com de l'Administració pública.

Javier Burón (mod.) Henrik Gutzon Larsen, Franziska Ullmann, Raúl Vallés, La Borda, LaCol, Sostre Cívic, Triodos, Fiare, Coop57, Celobert, Solucions cooperativa, Pablo Caballero, Artur Fornés.

Rehabilitació. De l'habitatge buit a l'habitatge social

Fundació Habitat3
2016/11/09
Auditori Espai Francesca
Bonnemaison, Barcelona

D'esquerra a dreta:
Oriol Illa, Carme Trilla,
Josep M. Montaner i
Lluís Comerón a
l'acte «Rehabilitació,
de l'habitatge buit a
l'habitatge social»,
organitzat per la Funda-
ció Hàbitat3 en el marc
del Congrés.

Carme Trilla,
presidenta
de la Fundació
Hàbitat3.

Jaume Fornt,
director de
l'Agència Catalana
de l'Habitatge.

Oriol Illa, Josep M. Montaner, Steve Hoey, Javier Burón, Xavier Mauri, Anaïs Bas, Aleix Armengol, Gerard Capó, Albert Alberich, Jordi Cuyàs, Carme Trilla, Carles Sala.

• Presentació de la jornada

Lluís Comerón, Oriol Illa, Josep M. Montaner, Carme Trilla.

• The Empty Homes Programme. La rehabilitació com a eina per conduir l'habitatge buit cap a l'habitatge social

El cas de Canopy Housing (Leeds, Regne Unit), entitat guanyadora del World Habitat Awards 2015-16.

Steve Hoey

• Programa Pisos Buits de l'Ajuntament de Barcelona

Javier Burón, Xavier Mauri.

• Reptes, guanys i dilemes de la rehabilitació de pisos buits

Anaïs Bas i Aleix Armengol, Gerard Capó, Albert Alberich, Jordi Cuyàs.

• Conclusions: Carme Trilla.

• Clausura de la jornada: Carles Sala.

La qualitat dels habitatges a Catalunya, mirant el futur

Agència de l'Habitatge
2016/11/10

Institut d'Estudis Catalans,
Barcelona

Jordi Bosch, Gonçal Marquès, Zaida Muxí, Anna Guanter, Anna Bach, Carles Salvador, Jordi Amela, Ramon Muñoz, Vicenç Gibert, Carlos T. Pérez, Marta Arrufí, Albert Sagrera, Glòria Díez, Hernan Córdoba, Eva Paris, Lluís Morer, Julià Talaya, Ferran Bermejo, Carles Sala, Lluís Comerón

• Inauguració i obertura de la jornada

Jaume Fornt, Raimon Soler

• Funcionalitat. Com afectaran el conjunt de canvis socials —demogràfics, econòmics, tecnològics— que està experimentant la nostra societat en l'acció habitar, en l'habitatge?

Jordi Bosch (mod.), Gonçal Marquès, Zaida Muxí, Anna Guanter, Anna Bach

• Conservació i rehabilitació. Quin és el coneixement real que es té del parc construït? Eines actuals. Estan funcionant? Propostes d'actuació i prioritats

Carles Salvador (mod.), Jordi Amela, Ramon Muñoz, Vicenç Gibert, Carlos T. Pérez.

• Eco-eficiència. Com repensar i actuar sobre els habitatges i els edificis incorporant la qualitat ambiental al llarg del seu cicle de vida, com a element clau per a la millora de la qualitat de vida dins i fora dels mateixos.

Marta Arrufí (mod.), Josep Maria Massip, Albert Sagrera, Glòria Díez, Hernan Córdoba.

• Tecnologia. La tecnologia com a eina que cal saber utilitzar. Com influiran els

**SESSIÓ
DE SÍNTESI:
HABITATGE**

Xavier Mauri,
director
general de
la Fundació
Habitat3.

Josep M. Montaner, regidor
d'Habitatge de l'Ajuntament
de Barcelona.

Zaida Muxí,
codirectora del
Màster Laboratori
d'Habitatge del
segle XXI de
la Universitat
Politécnica de
Catalunya.

Anna Bach, arquitecta.

Carles Baiges,
Cooperativa La Col.

Gonçal Marquès,
cap del departament
d'Habitatge
de l'INCASOL.

José Luis Echeverría,
arquitecte, Monapart.

Luis Falcón, arquitecte,
cofundador d'inAtlas.

Pep Casas, subdirector
general d'Arquitectura,
Planificació d'Habitatge
i Millora Urbana, en
representació de la
Secretaria d'Habitatge
de la Generalitat de
Catalunya.

avencos tecnològics per la millora
de la qualitat i eficiència dels habitatges
i els seus edificis

Eva Paris (mod.), Lluís Morer, Marta
Estalella, Julià Talaya, Ferran Bermejo.

• **Exposició de les conclusions de les taules
i debat en sessió plenària**

Josep Casas i Miralles (mod.)

• **Cloenda de la jornada**

Carles Sala, Lluís Comerón.

PONÈNCIES

**Smart building: construcció
eficient i sostenible**

Josep Gassiot

> NT

**La qualitat dels
habitatges a Catalunya,
mirant el futur**

Enric Llorach

**Una resposta des de
l'arquitectura a les
cooperatives d'habitatges
en cessió d'ús**

Ángel Martín Cojo

**Anti-okupes, una
alternativa a l'habitatge?**

Carles Baiges

> DC

**Pobresa energètica.
Anàlisi d'una realitat**

Miquel Turné

**Age friendly cities:
senior cohousing**

Joan Boada

**Age friendly cities:
senior cohousing**

Manuel Sánchez

**De l'habitatge buit a
l'habitatge social**

Oriol Giol